

КОНСПЕКТ ПО

ТЪРГОВСКО ПРАВО

І ЧАСТ

1. Понятие за търговско право. ТП в правната система. Отграничение от сродни правни отрасли. Основни принципи на ТП. Търговски правоотношения. История и съвременни тенденции в развитието на ТП.
2. Обхват и система на ТП. Източници на ТП – видове, особености. Обща характеристика на ТЗ.
3. Субекти на ТП – понятие за търговец. Придобиване на търговско качество. Търговска дейност и търговски сделки.
4. Търговско предприятие – понятие и съдържание. Сделки с търговско предприятие. Защита на кредиторите.
5. Клон на предприятие – понятие и правен режим. Клон на чуждестранно лице.
6. Търговска фирма. Седалище и адрес. Търговски книги и търговско счетоводство.
7. Търговски регистър – понятие, значение, уредба. Търговскопубличност – вписване на обстоятелства, обявяване на актове.
8. Процедура по Закона за търговския регистър. Задължение за вписване и обявяване. Действие на вписването.
9. Търговско представителство – понятие и видове. Отграничение от представителството по гражданското право. Прокурист.
10. Търговски пълномощник и търговски помощник.
11. Търговски представител – понятие и видове. Отграничение от сходни правни фигури. Договор за търговско представителство.
12. Права и задължения на търговския представител. Прекратяване на договора за търговско представителство.
13. Търговски посредник. Търговска тайна.
14. Видове търговци – класификационни критерии. Едноличен търговец – понятие, правен режим.

15. Сдружаванията в търговското право – възникване и сравнителноправен преглед. Видове търговски дружества. Гражданско и търговско дружество. Дружество със съучастие
16. Учредяване на търговско дружество. Учредители. Дружествен договор. Учредителен акт.
17. Недействителност на учредяването на търговско дружество – понятие, основания, процедура, последици.
18. Дружествено имущество – вноски. Правен режим на непаричните вноски. Неизпълнение на задължението за вноска. Забрана за опрощаване и прихващане. Скрита непарична вноска. Плащания на съдружниците/акционерите при залог или заповест.
19. Защита срещу решения на дружеството. Основания за отмяна. Нищожност. Защита на членството.
20. Събирателно дружество – обща характеристика. Учредяване. Права и задължения на съдружниците в СД. Отговорност на съдружниците.
21. Управление и представителство на СД. Съдружникът като трето лице. Прекратяване на членството и на дружеството. Погасителна давност.
22. Командитно дружество.
23. Дружество с ограничена отговорност – обща характеристика и видове. Учредяване. Капитал и имущество на ООД.
24. Основен и дружествен дял. Увеличаване на капитала на ООД.
25. Намаляване на капитала на ООД. Защита на кредиторите.
26. Членство в ООД. Придобиване, прехвърляне и прекратяване на членството. Наследяване на дружествен дял.
27. Права и задължения на съдружниците в ООД. Последици от неизпълнение на задълженията.
28. Управление на ООД. Органи и компетентност. Основания за прекратяване на ООД.
29. Акционерно дружество – понятие, възникване и обща характеристика. Разграничение между АД и ООД. Учредяване на АД. Устав.
30. Капитал и имущество на АД. Набиране и запазване на капитала.
31. Временно удостоверение. Акции – понятие, видове и класове. Стойности на акцията. Сделки с акции – поемане на емисия, продажба, апорт, заем. Придобиване на собствени акции.
32. Увеличаване на капитала на АД – понятие, предпоставки, видове. Процедура. Защита на акционерите при увеличаване на капитала.
33. Способи за увеличаване на капитала на АД. Увеличаване на капитала по решение на управителния орган, с непарична вноска и със средства на дружеството.

34. Намаляване на капитала на АД – предпоставки, видове, способности, процедура. Защита на кредиторите при намаляване на капитала. Едновременно намаляване и увеличаване на капитала.
35. Права и задължения на акционера. Принцип на равното третиране. Кадуциране на акции.
36. Управление на АД. Системи на управление – органи и компетентност.
37. Облигации – понятие, Условия за емитиране. Видове и класове. Ипотечни облигации. Стойности на облигацията. Права на облигационерите. Превръщане на облигации в акции.
38. Годишно приключване и разпределение на печалбата. Годишен счетоводен отчет – съставяне, проверка и приемане. Основания за прекратяване на АД.
39. Командитно дружество с акции.
40. Еднолични търговски дружества – понятие и видове. Учредяване и управление на ЕТД. Прекратяване.
41. Търговец – публично предприятие. Учредяване на търговски дружества – публични предприятия. Публични предприятия, създадени със закон.
42. Преобразуване на търговски дружества. Форми на преобразуване. Фактически състав на преобразуването на търговски дружества. Действие на преобразуването.
43. Формиране и изменение на капитала при преобразуване. Съотношение на замяна Преобразуване чрез промяна на вида на дружеството (правната форма) и чрез прехвърляне върху едноличния собственик. Преобразуване с международен елемент.
44. Защита на кредиторите, акционерите и съдружници при преобразуване на търговски дружества.
45. Прекратяване и ликвидация на търговските дружества.
46. Обединения на търговци – понятие и видове. Консорциум. Холдинг.
47. Европейско дружествено право – понятие. Източници. Хармонизация на българското дружествено право. Европейско обединение по икономически интереси. Европейско дружество.
48. Кооперация – понятие, произход, видове. Учредяване. Европейско кооперативно дружество. Имущество на кооперацията – вноски.
49. Членство – възникване и прекратяване. Права и задължения на член-кооператорите. Управление на кооперацията. Органи на управление – състав, свикване, правомощия.
50. Преустройство на кооперациите. Кооперативно и междукооперативно предприятие. Кооперативни съюзи. Прекратяване и ликвидация на кооперацията.

II ЧАСТ

1. Търговски сделки – понятие и видове. Общи положения за търговските сделки. Злоупотреба с право.

2. Сключване на търговските сделки – публична покана и публично предложение. Значение на мълчанието. Действие от чуждо име без представителна власт.

3. Форма на търговските сделки – видове и особености. Електронен документ и електронен подпис. Сделки при общи условия

4. Изпълнение и неизпълнение на търговските сделки – основни положения, особености. Дължима грижа. Солидарност.

5. Непреодолима сила. Стопанска непоносимост. Неустойка. Отметнина.

6. Търговски обезпечения – понятие и видове. Особенности на търговските обезпечения.

7. Търговски залог – предмет и видове. Обикновен търговски залог. Законен залог.

8. Особени залози – уредба, общи положения. Действие. Регистър на особените залози. Права и задължения на страните по особения залог. Изпълнение върху заложеното имущество.

9. Търговско право на задържане. Обезпечения по Закона за договорите за финансово обезпечение.

10. Търговска продажба – понятие. Особенности. Цена и срокове. Права и задължения.

11. Сделка за покритие. Продажба на публичен търг. Транзитна продажба. Дистанционна продажба. Продажба с допълнителна спецификация, с уговорка за изкупуване, с предварително плащане, на изплащане, чрез прехвърляне на ценна книга.

12. Договор за лизинг – понятие и правен режим. Отграничение от договора за наем и продажбата на изплащане. Оперативен лизинг. Финансов лизинг – понятие. Съдържание на договора. Видове – обратен и разделен. Сублизинг.

13. Комисионен договор – понятие и обща характеристика. Отношения между страните. Поръчка и комисионен договор. Права и задължения на страните по комисионния договор.

14. Правоотношения между доверителя и кредиторите на комисионера. Встъпване в изпълнителната сделка. Сделка на кредит. Отказ и оттегляне на поръчката при комисионния договор. Договор за консигнация.

15. Спедиционен договор – същински и несъщински. Права и задължения на страните.

16. Договор за превоз – понятие и видове. Сключване и форма на договора. Правно положение на получателя. Превозни документи – товарителница, товарителен запис, коносамент.

17. Права и задължения на страните по превозния договор. Превоз на багаж. Отговорност на превозвача.

18. Застрахователно право – понятие и източници. Видове застраховки. Застраховател, презастраховател, застрахован, застраховаш. Застрахователен риск, застрахователно обезпечение, застрахователен риск, застрахователно събитие, застрахователна премия, застрахователно обезщетение, застрахователна сума.

19. Договор за застраховка – понятие и видове. Сключване и форма на договора. Трето лице в застраховането. Права и задължения на страните по договора за застраховка.

20. Имуществено застраховане – понятие и видове. Общи положения. Надзастраховане и подзастраховане. Застраховка гражданска отговорност – понятие и видове. Обща характеристика

21. Лично застраховане – понятие. Застраховки „живот” и „злополука”. Застраховка в полза на трето лице. Спестовни застраховки.

22. Ценни книги – понятие и видове. Сделки с ценни книги. Търговска асигнация.

23. Менителнични ефекти – понятие и правна същност. Обща характеристика. Видове.

24. Менителница – понятие. Менителнична способност. Форма и съдържание на менителницата. Непълна и бланкова менителница. Издаване, приемане и прехвърляне на менителницата. Джиро – понятие и видове.

25. Менителнично поръчителство и менителнично посредничество. Предявяване на менителницата – видове. Плащане. Протест.

26. Менителнични иски и възражения. Давност. Неоснователно обогатяване.

27. Запис на заповед – понятие и съдържание. Прилики и отлики с менителницата.

28. Чек – понятие и правна същност и функции. Съдържание. Непълн и бланков чек. Действие. Чеков договор – понятие, сключване, действие. Зависимост между чека и чековия договор. Видове чекове. Издаване, прехвърляне и оттегляне. Плащане. Протест. Регресни права.

29. Субекти на банковото право – понятие, учредяване, правен режим. Банкови сделки – понятие и видове. Договор за текуща сметка.

30. Банков влог – понятие и видове. Банкова сметка – понятие и видове. Договор за разплащателна сметка.

31. Банков кредит – понятие. Отграничение от договора за заем. Сключване. Видове. Предсрочна изискуемост.

32. Банкова гаранция – понятие и обща характеристика. Видове.

33. Банков превод. Банкова карта – понятие и видове.

34. Акредитив – понятие и правна същност. Правоотношения. Договор за откриване на акредитив. Видове.

35. Банково инкасо. Документарно банково инкасо. Договор за наем на сейф – обща характеристика. Права и задължения. Съпоставка с договора за влог и договора за наем.

36. Договор за влог в публичен склад. Складови сделки. Складов запис – понятие, прехвърляне и предявяване.

37. Факторинг – понятие и видове. Форфетинг.

38. Франчайзинг – понятие и обща характеристика. Видове. Съдържание.

39. Конкуренция – понятие, правно значение, принципи. Картелни споразумения. Злоупотреба с господстващо и монополно положение. Концентрация. Нелоялна конкуренция – понятие и състави. Комисия за защита на конкуренцията.

Библиография:

Основна:

1. Герджиков, О., (А. Калайджиев, К. Касабова, Т. Бузева, Ал. Кацарски) Коментар на Търговския закон, кн.1, Второ основно преработено издание С. 2007 г.
2. Герджиков, О., Търговски сделки, 3-то изд., С. 2008 г.
3. Таджер, В., (Герджиков, О., Стефанов, Г., Касабова, К., Бузева, Т.) Капиталови търговски дружества, С. 2011 г.
2. Стефанов, Г., Търговско дружествено право, В.Търново, 2014г.
3. Стефанов, Г., Търговско облигационно право, В.Търново, 2010г.
4. Калайджиев, А. Търговски дружества. Персонални търговски дружества. Дружество с ограничена отговорност, С., 2014г.
5. Голева, П., Търговско право. Обща част. Търговци, С., 2014г.

Допълнителна:

6. Бобатинов, М., А.Калайджиев, Коментар на търговския закон, Дружество с ограничена отговорност, Акционерно дружество, С. 1998 г
7. Бузева, Т., Холдингът, С.
8. Василев, Л., Юридически изследвания върху търговското предприятие, Варна 1994 г.
9. Голева, П., Правна защита на акционерите, С. 1994 г.
10. Джидров, П., Коментар на Търговския закон, С.1920 г.
11. Джидров, П., Апорт на недвижим имот в търговските дружества, С. 1932 г.
12. Диков, Л., Курс по търговско право, III-то фототипно издание, т.1, С. 1992 г..
13. Калайджиев, А., За привилегированите акции, сп.СП, кн.1/93
14. Калайджиев, А., За някои видове ценни книги, сп. Търговско право, кн.4/1994г.
15. Калайджиев, А., За законната мораторна лихва, сп. Пазар и право, кн.10/1999г..
16. Калайджиев. А, П. Голева, М.Марков, Н. Маданска, Коментар на промените в ТЗ, С. 2003 г.
17. Калайджиев. А, Преобразуване на търговски дружества, С. 2005г
18. Калайджиев, А., Публичното дружество, С. 2002 г.
19. Касабова, К., Акции и способи за прехвърляне, Софи-Р, 2002 г.

20. Касабова, К. Облигациите по българското акционерно право, Софи-Р, 2003 г.
21. Касабова, К., Търговско пълномощие, Софи-Р, 2004 г.
22. Касабова К., Търговски представител, С. 2005 г.
23. Кацаров, К., систематичен курс по българско търговско право, IV-то фототипно издание, С. 1990 г.
24. Козак, К., Учебник по търговско право, т. I, С. 1910 г.
25. Курс по търговско право /отг. ред. проф. Ф. Рачев/, С. 1991 г.
26. Ланджев, Б. Търговското предприятие, С. 2003 г.
27. Новите положения в търговското право, Промените в Търговския закон /отг. ред. проф. О. Герджиков/, С. 2000 г.
28. Основи на немското търговско и стопанско право, С. 1996 г.
29. Павлова, М., Записът на заповед и менителницата, С. 1993 г.
30. Пенчев, С, Търговски закон - текст, съдебна практика, книжнина, С. 1943 г.
31. Пиперкова, Л., Попова, М. и Рачков, В., Правен режим на търговските дружества в някои европейски капиталистически страни, С. 1974 г.
32. Попов, П., Дружество с ограничена отговорност, Търговско право, Част първа, БТПП, С. 1992 г.
33. Попов, П., Учредяване, преустройство, членуване в ООД и отговорност на неговите управители, сп. Търговско право кн. 2/1992 г.
34. Розанис, С, Дружества на търговското право /устройство, представителство, искове/, С. 1994 г.
35. Розанис, С, Дела по търговския закон, С. 1997 г.,
36. Сталев, Ж., Търговски регистър, С. 1994 г.
37. Стефанов, Г., Въпроси на търговското право, II-ро допълнено и преработено изд., В. Търново, 1997 г.
38. Стойчев, К., Търговски дружества на капитала, Мениджмънт и неговата правна регламентация, С. 1992 г.
39. Таджер, В., Капиталови търговски дружества, С. 1994 г.
40. Таджер, В., Съвременни частноправни проблеми, С. 1995 г.
41. Таджер, В., Несъстоятелност по търговския закон, С. 1996 г.
42. Таджер, В., Обща и специална правоспособност на търговците, сп. Пазар и право, кн. 10/1997 г.
43. Тянкова, Я., Несъстоятелност на лица-нетърговци, С., 2010 г.
47. Тянкова, Я., Извънсъдебното споразумение в производството по несъстоятелност, С., 2013 г.;
48. Тянкова, Я., Приложение на производството по несъстоятелност за юридически лица с нестопанска цел - Търговско и конкурентно право, 2010, №12,

49. Тянкова, Я., Необходимост от промяна в правното регламентиране на извънсъдебното споразумение в производството по несъстоятелност - Търговско и конкурентно право, 2012, №1, с. 57-63;
50. Тянкова, Я., Приложение на медиацията в производството по несъстоятелност – В: Сборник от международна научна конференция на ЮФ на ВСУ «Черноризец Храбър», Университетско издателство ВСУ «Черноризец Храбър», 2012, с. 103 – 113;
51. Тянкова, Я., Опростяване на процедурите по несъстоятелност и по-справедливо третиране на честните търговци в несъстоятелност – актуални препоръки на Европейската Комисия – В: сб.Юбилейна международна научна конференция 14.04.2011г. “Ius est ars boni et aequi”, Университетско издателство «Св.св.Кирил и Методий», 2012, с.182-201;
52. Тянкова, Я. Извънсъдебното споразумение и оздравителният план в производството по несъстоятелност – кратък сравнителен анализ – Търговско и облигационно право, 2013, № 3, с. 56 – 67;
53. Тянкова, Я. Извънсъдебното споразумение в производството по несъстоятелност и споразумението в медиацията – В: Развитие на правото в глобализацията се свят, Юбилеен сборник по случай 100-годишнината от рождението на акад. Любен Василев и проф. д-р Живко Сталев и 90-годишнина от рождението на проф. д-р Витали Таджер, С. :Феня, 2013, с.327-344;
54. Тянкова, Я. Потребителска несъстоятелност – Съвременно право, 2013, №5, с. 32-43.

Търговски сделки:

1. Балди, Р., Дистрибуторство, франчайзинг, представителство, С. 1993г.
2. Белазелков, Б., А. Калайджиев, За залога на търговско предприятие, сп. Търговско право, бр.5/2000г.
3. Берон, В., Ревандикацията на ценните книги на приносителя, сп.Търговско право, кн.3/2003г.
4. Вълчев, М., Договорът за антрепозитен склад, С.1991г.
5. Герджиков, О., Търговски сделки, III-то изд., С. 2008г.
6. Голева, П., Договорът за автомобилен превоз, Пазар и право, 1999г., №11
7. Голева, П., Застрахователно и презастрахователно право, С, 2004г.
8. Джидров, П., Коментар на Търговския закон, С, 1920г.
9. Диков, Л., Курс по търговско право, III-то фототипно издание, т.І, С. 1992.
10. Димитров, В. Основи на правния режим на инвестиционните ценни книжа. С., 2001.
11. Златарев, Е. и Христофоров, В., Търговско право, С., 1999г.

12. Иванов, Г., Търговско право /лекции/, Варна, 1938г.
13. Йосифова, Т., Комисионният договор, С.2006г.
14. Калайджиев, А., Чекът в българското право, С. 1992г.
15. Калайджиев, А., Поръчителството, С. 1993г.
17. Калайджиев, А., Протестиране на книги на заповед - компетентен орган, страни и участващи в производството лица. Правна мисъл, 1993, кн.1, с.48-51
18. Калайджиев, А., За действията на следпротестното джирос и отговорността на следпротестния джирант. Практическо право, 1994.кн.1, с.13-14
19. Калайджиев, А., За банковата гаранция. Съвременно право, 1994, кн.5, с.29-35
20. Калайджиев, А., Акредитивът, С. 1994г.
21. Калайджиев, А., За някои видове ценни книги, сп.Търговско право, кн.4/1994г.
22. Калайджиев, А., Банковата карта. "Сиби", 1995,
23. Калайджиев, А., Абстрактните сделки по българското право, сп.Съвременно право, бр.4/1997,
24. Калайджиев, А., За законната мораторна лихва, сп. Пазар и право, кн.10/1999
25. Калайджиев, А., Безкасовото плащане, С.1999г.
26. Калайджиев, А., Безвъзмездна сделка ли е авалът? сп. Търговско право, бр.3/2000, с.50-52
27. Калайджиев, А., Прекъсва ли давността молбата за образуване на производство по обезсилване на ценна книга, сп.Търговско право, бр.3/2001
28. Калайджиев, А., Протест на запис на заповед. Нотариален бюлетин, бр.2/2002
29. Калайджиев, А., Какво е значението на искането за плащане на банковата гаранция? Търговско право, кн.5/2005
30. Калайджиев, А., За лизинга на търговското предприятие, Търговско и конкурентно право, кн. /2008
31. Касабова, К. Комисионен договор, сп.Пазар и право, 1997г. №10
32. Касабова, К. Правни аспекти на финансовите инструменти. С., 2007
33. Кацаров, К., Систематичен курс по българско търговско право, IV-то фототипно издание, С. 1990 г.
34. Коментар на Закона за публичното предлагане на ценни книжа. С., 2005
35. Конов, Т., За някои "алтернативни обезпечения" по банкови кредити, сп. Търговско право, бр.6/1995г.
36. Конов, Т., За абстрактните сделки и каузата на договорите, сп. Търговско право, бр.2/2002г.
37. Курс по търговско право /отг. ред. проф. Ф. Рачев/, С. 1991г.

- 38.Марков, М., За правата върху и по ценните книжа, сп. Търговско право, бр.1/1994г.
- 39.Марков, М., Прекомерност на неустойката, уговорена между търговци, сп. Пазар и право, бр.2/2003г.
- 40.Марков, М., Значение на формата на договорите, сп. Търговско и конкурентно право, бр. 6/2007
- 41.Матеева – Стоянова, Е., Към понятието неустойка и нейната правна същност /Исторически и сравнително-правен преглед на концепциите относно понятието неустойка и нейната правна същност/, Год. на СУ “св.Кл. Охридски”,ЮФ,т.83/84,кн.2,1991г.
- 42.Меворах, Н., Vis major, сп. Търговско право, кн.5/2002.
43. Павлова, М., Записът на заповед и менителницата, С. 1993г.
- 44.Петкова, И., Сделки с ценникнижа., Варна. 1993г.
45. Пиперкова, Л., Франчайзинг.Лизинг., Факторинг. , С.1995г.
46. Русчев, И., Изменение на търговския договор, сп. Пазар и право, бр.2/2000
47. Станева, А., Някои аспекти на залога на ценни книжа, сп. Съвременно право, 1994 г., № 3
48. Станева, А. Понякои въпроси на банковите сделки, Пазар и право, 1997г., №1
49. Стефанов, Г., Търговско право. Отделни видове търговци. Отделни видове търговски сделки. Несъстоятелност. В.Търново, 2005г.
50. Стойчев, К., Търговски дружества на капитала, Мениджмънт и неговата правна регламентация, С. 1992г.
51. Таков, К., Банковата гаранция, С. 1996г.
52. Христофоров, В. и Ланджев, Б., Сравнително търговско право, С. 1998г.
53. Т. Бузева, Европейско дружествено право, С.1999г.

Лектор:

доц. д-р Янка Тянкова